

Rebecca Evans AS

Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio

28 Hydref 2024

Annwyl Rebecca,

Cais am wybodaeth i lywio'r gwaith o graffu ar Gyllideb Ddrafft 2025-26

Ysgrifennaf atoch i ofyn am wybodaeth ysgrifenedig i gynorthwyo ein gwaith craffu ar Gyllideb Ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2025-26. Fel y gwyddoch, mae trefniadau yn cael eu gwneud i chi fod yn bresennol yng nghyfarfod y Pwyllgor ym mis Ionawr 2025 i roi tystiolaeth lafar ar y mater.

Mae'r atodiad i'r llythyr hwn yn nodi'n fanwl y wybodaeth yr hoffem ei chael. Yn amlwg, nid oes yn rhaid i chi gyfyngu eich ymateb i'r cais hwn, ac mae rhwydd hynt i chi ymdrin ag unrhyw faterion eraill y byddent, yn eich barn chi, o gymorth i'r Pwyllgor yn ei waith craffu ar y gyllideb.

Rydym wedi ysgrifennu ar wahân at y Gweinidog Diwylliant, Sgiliau a Phartneriaeth Gymdeithasol i ofyn am wybodaeth yn ymwneud â Sgiliau a Chyflogadwyedd, Dysgu Seiliedig ar Waith a Phartneriaethau Sgiliau Rhanbarthol / Ymgysylltu â Chyflogwyr.

Byddem yn ddiolchgar pe gallech ddarparu'r wybodaeth hon erbyn 11 Rhagfyr 2024.

Diolch yn fawr am ein cynorthwyo gyda'n gwaith craffu.

Cofion cynnes,

Paul Davies AS

Cadeirydd: Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig

Atodiad

Cais am wybodaeth gan Ysgrifennydd y Cabinet dros yr Economi, Ynni a Chynllunio i lywio gwaith craffu Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig ar gyllideb ddrafft 2025-26.

Cyflwyno'r gyllideb

Bydd y Pwyllgor yn cyflwyno'i ganfyddiadau ar y Gyllideb Ddrafft yn unol â dull cydgysylltiedig cytunedig sy'n canolbwyntio ar bedair egwyddor craffu ariannol, sef:

- Fforddiadwyedd – i edrych ar y darlun mawr o ran cyfanswm y refeniw a gwariant, ac a oes cydbwysedd priodol rhyngddynt;
- Blaenoriaethu – a yw'r dyraniadau wedi'u rhannu rhwng sectorau/rhaglenni gwahanol mewn ffordd gydlynol y gellir ei chyfiawnhau;
- Gwerth am arian - yn y bôn, p'un a yw cyrff cyhoeddus yn gwario eu dyraniadau'n dda o ran darbodusrwydd, effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd, h.y. canlyniadau;
- Prosesau'r gyllideb – a ydynt yn effeithiol ac yn hygyrch ac a oes integreiddio rhwng cynlluniau corfforaethol a chynlluniau gwasanaeth, a rheolaeth perfformiad a rheolaeth ariannol.

Darparwch y canlynol ar gyfer cyllideb ddrafft yr Economi yn ei chyfanrwydd:

- Dadansoddiad o gyllideb ddrafft 2025-26, ac unrhyw gyllidebau dangosol yn y dyfodol, fesul Maes Rhaglen Wariant, Cam Gweithredu a Llinell Wariant yn y Gyllideb, o ran refeniw a chyfalaf, ynghyd â dyraniadau Cyllideb 2024-25 fel cymhariaeth;
- manylion y sylfaen dystiolaeth ar gyfer penderfyniadau cyllidebol;
- Disgrifiad naratif o'r prif bolisiau a rhaglenni a ariennir gan bob Llinell Wariant yn y Gyllideb;
- manylion y prosesau sydd ar waith i fonitro cyllidebau drwy gydol y flwyddyn, i ganfod gwargedion a diffygion posibl, a chymryd camau i unioni'r gyllideb neu i ddyrannu arian ychwanegol i dalu am unrhyw ddiffygion;
- manylion unrhyw adroddiadau/adolygiadau sy'n gwerthuso polisiau neu raglenni, sydd wedi arwain at newidiadau i'r gyllideb ddrafft er mwyn sicrhau gwerth am arian;
- Sut mae dyraniadau cyllideb ddrafft yn berthnasol i bob un o'r pedair blaenoriaeth yn Cenhadaeth economaidd: blaenoriaethau ar gyfer economi gryfach;
- Goblygiadau costau byw uwch a gwneud busnes ar ddyraniadau cyllideb a rhaglenni;

- Unrhyw oblygiadau i'r gyllideb ddrafft sy'n ymwneud â threfniadau pontio'r UE yn dilyn ymadawiad y DU â'r UE;
- Sut mae'r Gweinidog yn rheoli unrhyw effaith negyddol ar gyllidebau o fewn y portffolio sy'n deillio o derfynu'r Cronfeydd Strwythurol a/neu yn ceisio manteisio ar unrhyw gyfleoedd a allai godi;
- sut y mae'r gyllideb ddrafft yn darparu ar gyfer gweithredu deddfwriaeth a gaiff ei phasio yn y Senedd, yn ogystal ag unrhyw ddeddfwriaeth berthnasol y DU;
- pa ystyriaeth sydd wedi cael ei rhoi i Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 wrth benderfynu ar ddyraniadau'r gyllideb ddrafft;
- manylion am sut y mae'r gyllideb ddrafft wedi cael ei dylanwadu gan asesiadau effaith o ran cydraddoldeb, cynaliadwyedd a'r Gymraeg;
- sut y mae'r gyllideb ddrafft yn adlewyrchu ymrwymiad hirdymor Llywodraeth Cymru i leihau effaith amddifadedd a thlodi; a
- Sut mae Llywodraeth Cymru wedi cynllunio ar gyfer newidiadau demograffig wrth baratoi ei chyllideb ddrafft, yn enwedig yr angen i gynllunio ar gyfer poblogaeth sy'n heneiddio.

Gwariant Ataliol:

Byddwn yn ystyried gwariant ataliol fel rhan o'n gwaith craffu ar y Gyllideb Ddrafft. Y diffiniad o wariant ataliol a fabwysiedir at y diben hwn yw:

... gwariant sy'n canolbwyntio ar atal problemau ac sy'n lleddfu'r galw am wasanaethau yn y dyfodol drwy ymyrryd yn gynnar, a thrwy hynny sicrhau gwell canlyniadau a gwerth am arian.

Gan gofio'r diffiniad hwnnw, hoffem gael gwybodaeth am:

- Y gyfran o gyllideb yr Economi a ddyrennir i fesurau gwariant ataliol;
- manylion y polisiau neu raglenni penodol sy'n berthnasol i gylch gorchwyl y Pwyllgor hwn y bwriedir iddynt fod yn ataliol, a sut y mae gwasanaethau cyhoeddus yn cael eu trawsnewid yn ymarferol, i sicrhau eu bod yn gynaliadwy yn y dyfodol; a
- sut y caiff gwerth am arian rhaglenni o'r fath ei werthuso, gan ganolbwyntio'n arbennig ar beth yw'r mewnbynnau penodol a'r canlyniadau a fwriedir.

Llinellau gwariant yn y gyllideb unigol

Yn ogystal â gwybodaeth gyffredinol am y Llinellau Gwariant Cyllideb unigol sy'n berthnasol i'r Pwyllgor, hoffem gael y wybodaeth a ganlyn am y polisiau a'r materion a amlinellir isod:

- Manylion y costau a/neu unrhyw waith a wnaed i asesu'r costau sydd ynghlwm wrth roi'r polisïau hyn ar waith yn ystod 2025-26;
- Sut y caiff y dulliau o weithredu'r polisi, a'r canlyniadau cysylltiedig, eu monitro a'u gwerthuso i ddangos gwerth am arian; ac
- Sut y mae cydraddoldeb, cynaliadwyedd ac ystyriaeth i'r Gymraeg wedi dylanwadu ar ddyraniadau'r gyllideb.

Yr economi:

- Cymorth i helpu busnesau a gweithwyr o ganlyniad i gostau byw a gwneud busnes uwch;
- Unrhyw ddyraniadau mewn perthynas â'r Rhaglen Porthladd Rhydd yng Nghymru;
- Unrhyw ddyraniadau mewn perthynas â'r posibilrwydd o greu 'parthau buddsoddi' yng Nghymru;
- Dyraniadau i gefnogi datblygiad economaidd rhanbarthol, gan gynnwys y rhai a wnaed i ddatblygu a chyflawni'r fframweithiau economaidd rhanbarthol, y Cymoedd Technoleg, a rhaglen Arfor 2;
- Unrhyw ddyraniadau i gefnogi'r unigolion a'r cymunedau yr effeithiwyd arnynt gan benderfyniad Tata i atal cynhyrchu dur sylfaenol ym Mhort Talbot;
- Y dyraniadau ariannol sy'n gysylltiedig â'r economi sylfaenol;
- Banc Datblygu Cymru – gan gynnwys dyraniadau i'r Cynllun Benthyciadau Busnes Gwyrdd, Cynllun Cartrefi Gwyrdd Cymru, a chymorth i fusnesau sy'n eiddo i'r gweithwyr;
- Dyraniadau ariannol i Busnes Cymru;
- Y dyraniadau ariannol i gyflawni ymrwymiad y Rhaglen Lywodraethu i 'geisio dyblu nifer y busnesau sy'n eiddo i weithwyr';
- Y Banc Cymunedol;
- Cymorth i sectorau gweithgynhyrchu allweddol fel y sector awyrofod, y sector moduron a'r sector dur;
- Y dyraniadau i gyflawni Croeso i Gymru: Blaenoriaethau i'r Economi Ymwelwyr 2020-2025, gan gynnwys 'Cronfa Buddsoddi mewn Twristiaeth Cymru' a'r 'Gronfa Pethau Pwysig'; ac unrhyw ddyraniadau i ddatblygu olynedd

- Unrhyw ddyraniadau mewn perthynas â'r ardoll ymwelwyr a chynigion deddfwriaethol llety twristiaeth;
- Cymorth i gyflawni 'Cydwethio er budd manwerthu: cynllun gweithredu fforwm manwerthu Cymru';
- Dyraniadau i gefnogi busnesau a gweithwyr wrth drosglwyddo i weithredu'n Sero Net, fel dyraniadau i gefnogi'r dasg o greu swyddi gwyrdd cynaliadwy, a dyraniadau a fydd yn sicrhau y bydd gan weithwyr y sgiliau angenrheidiol ar gyfer y swyddi hynny.

Ymchwil, datblygu ac arloesi

- Manylion unrhyw gyllid yn ystod 2025-26 y bwriedir iddo ddarparu adnoddau ar gyfer pum blaenoriaeth Llywodraeth Cymru ar gyfer ymchwil, datblygu ac arloesi yng Nghymru; gan gynnwys unrhyw gyllid sydd â'r nod o sicrhau bod gan Gymru gyfran deg o'r cyllid ymchwil, datblygu ac arloesi sydd ar gael gan gynnwys unrhyw gyllid i ddisodli cyllid yr UE;
- Manylion unrhyw gyllid yn ystod 2025-26 y bwriedir iddo ddarparu adnoddau ar gyfer Strategaeth Arloesi Cymru;
- Manylion yr arian ar gyfer ymchwil ac arloesi ar draws Llywodraeth Cymru yn ei chyfanrwydd.

Masnach

- Manylion gweithredu trefniadau a rhwymedigaethau newydd o dan Gytundeb Masnach a Chydweithrediad y DU-UE;
- Manylion gweithredu Model Gweithredu Targed y Ffin newydd y DU, gan gynnwys darparu Swyddfeydd Rheoli Ffiniau Cymru.
- Manylion gweithredu cytundebau masnach ôl-Brexit y DU, gan gynnwys deddfwriaeth berthnasol;
- Y dyraniadau ariannol i gyflawni 'Cynllun Gweithredu Allforio Cymru' Strategaeth Ryngwladol Llywodraeth Cymru, i gynnwys goblygiadau sy'n deillio o ddiwedd y Strategaeth Ryngwladol yn 2025.

